

Aloite yhdenvertaisten lasten- ja nuorten mielenterveyspalveluiden puolesta koko Eloisan alueella

Tein aluehallituksessa 12.2.2024 esityksen, jonka mukaan koulupsykologipalveluihin pääsyn yhdenvertaisuus Etelä-Savon hyvinvointialueella varmistetaan välittömästi. Olen huolestuneena kuunnellut tilannetta erityisesti Savonlinnan seudulla niin palveluiden käyttäjiltä, kuin lasten kanssa työskenteleviltä. Varsinkin oppimistutkimuksiin pääsy on ollut hidasta.

Muutosesitykseni hävitessä minulle vastattiin, että ostopalveluiden sijaan koulupsykologipalveluita pyritään tuottamaan omalla työvoimalla ja tarvittaessa palveluseteleillä. Se on toki hyvä tavoite taloudellisesti. Palveluja ei ole kuitenkaan pystytty näin turvaamaan riittävällä tasolla. Lisäksi olen siinä käsityksessä, että palveluseteleitä käytetään juuri oppimistutkimuksiin ja näin ollen niillä voidaan kattaa vain murto-osa koulupsykologin työstä. Jos niillä ostetaan tutkimuksia, ei se auta perusongelmaan. Pääpaino oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan tulisi olla yhteisöllisessä työssä, ja yksilötyötä tulisi olla vain osa työstä ja tuostakin yksilötyöstä vain osa oppimistutkimuksia.

Olennainen osa koulupsykologin työssä olisi ennaltaehkäisevä ja muu korjaava työ. Keskustelu kääntyy liian helposti vain pitkiin tutkimusjonoihin. Se, että hoitotakuu täyttyy sillä, että opiskelijat pääsevät kuitenkin kuraattorin luo, kun laissa on maininta psykologin tai kuraattorin luo, ei ole kestävä. Työnkuvat ja peruskoulutus ovat hyvin erilaiset. Myöskään psykiatrisella sairaanhoitajalla ei voi korvata koulupsykologiaa, vaikka se hyvä lisätuki onkin.

Toiseksi ratkaisu siirtää lasten ja nuorten mielenterveyspalveluista psykologien työaikaa opiskeluhooltoon ja oppimistutkimuksiin on ongelmallinen. Ratkaisun jälkeen psykologiresurssi erikoissairaanhoidon puolella vähentyy. Näin ollen psykologiresurssia ei olisi vara siirtää mielenterveyspuolelta koulupuolelle.

Lisäksi pitää varmistaa, että psykologien työnkuva on yhdenvertaista sekä palkkaus tasa-arvoinen suhteessa erilaisiin ostopalvelusopimuksiin. Yhdenvertaista ei ole se, että samalla hyvinvointialueella toisaalla jatketaan ostopalvelusopimuksia ja toisaalla ei. Lisäksi sopimuksissa voi olla eroavaisuuksia mm. psykologin palkkauksessa. Nämä pitää selvittää.

Esitän, että lapsia- ja nuoria koskevien päätösten tueksi kuultaisiin kyseessä olevan alan asiantuntijoita. Eloisalla on vastaava koulupsykologi ja 3 vastaavaa kuraattoria. Asiantuntijuutta on lähettävä hakemaan näistä suunnista aivan samoin kuin kuunnella lasten- ja nuorten mielenterveyspalveluiden henkilökuntaa ylipäätään.

Edellä mainituilla perusteilla esitän, että koulupsykologipalveluihin pääsyn yhdenvertaisuus (ja edm. muut asiat) Etelä-Savon hyvinvointialueella varmistetaan tarvittavilla välittömällä toimenpiteillä. Mikäli palveluihin pääsyä ei kyetä toteuttamaan omalla henkilökunnalla ja palvelusetelikäytännöillä lain edellyttämällä tavalla, on tilanne turvattava väliaikaisilla ostopalvelusopimuksilla ennen kuin tarvittavat uudet rekrytoinnit on saatu tehtyä ja työsuhteet aloitettua.

Tero Juuti,
Savonlinnassa aluevaltuuston kokouksessa 21.2.2024

Janne Laine
Olli-Pekka Kristiansson
Panu Peitsaro
Eija Stenberg
Jaana Strandman
Riikka Peni
Jari Smedberg
Sanni Saari
Eero Kantola
Sanna Nieminiitty
Kirsti Laamanen
Lauri Niiranen
Jouni Koskela
Terho Koskela
Tero Juuti
Seija Puputti
Pekka Kilpeläinen